

Puhtatõuliste lihaveise aretuspullide kontrollitud üleskasvatamine 2020-2021

Meelis Ots

MTÜ Eesti Lihaveisekasvatajate Seltsi suvepäevad
02.07.2021

Aeg ja loomad

- Katseloomad Keava -> 28.10-13.11.2020 -> adaptatsioon
- Katseperiood -> 18.11.2020 ... 30.04.2021 -> 164 päeva
- 6 tõugu -> 54 pulli -> 11 gruppi / aedikut
 - aberdiin-angus -> 28 pulli -> 6 aedikut (5 Ab + 1 Ab/Hf)
 - hereford -> 7 pulli -> 2 aedikut (1 Hf + 1 Hf/Ab)
 - limusiin -> 7 pulli -> 2 aedikut (1 Li + 1 Li/Ba)
 - simmental -> 4 pulli -> 1 aedik
 - šarolee -> 4 pulli -> 1 aedik
 - akvinteeni hele -> 4 pulli -> 1 aedik (Ba/Li)
- Kaalumine (2 korda kuus)
- Kontrollitud söötmine, söömuse arvestus gruppide (4...6 pulli) kaupa

Söötmine

Adaptsioon -> vabalt silo ja hein + 0,5 kg odrajahu -> TRSS 1

Baasratsioonide näitajad	TRSS 1 1-111 katsepäev	TRSS 2 112-164 katsepäev (53 päeva)
Ratsiooni koostis, g/kg kuivaines		
Silo	576	584
Hein	132	150
Odrajahu	140	161
Rapsikook	136	89
Mineraalsööt	16	16
Ratsiooni toiteväärtus kg kuivaines		
Proteiin, g	141	131
Metaboliseeruv proteiin, g	80	79,5
Metaboliseeruv energia, MJ	10,0	10,0
Kaltsium, g	8,6	8,9
Fosfor, g	4,3	3,8

27,6%

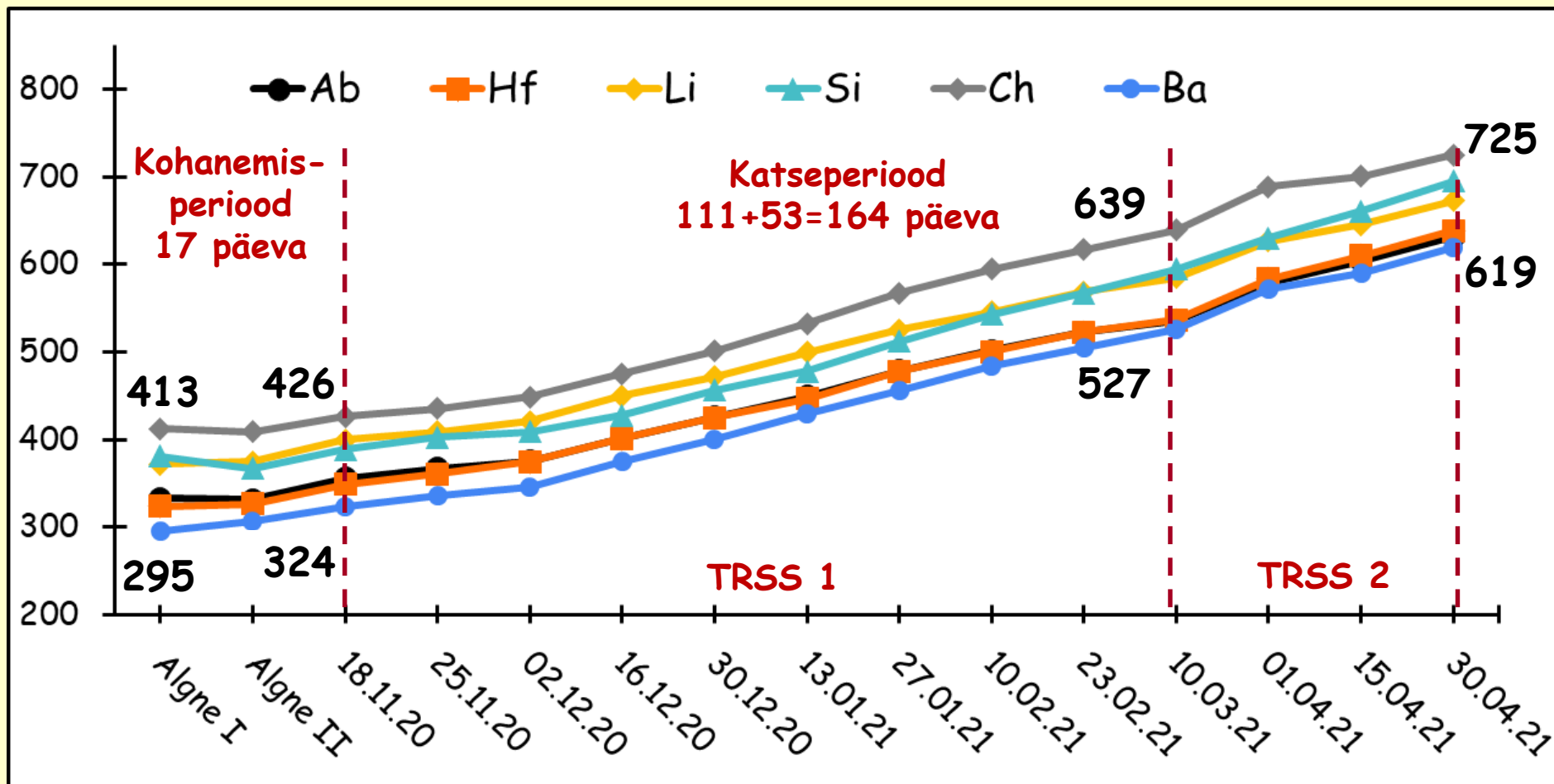
25,0%

Söötmine

- Ainult baasratsiooniga söödeti Ab ja Hf pulle
- Li, Si, Ch ja Ba pullidele söödeti lisaks
 - 1...111 katsepäevani
 - odrajahu 0,82 kg ja rapsikooki 0,66 kg päevas
 - ratsiooni jõusööda osatähtsus kuivaines 38,4%
 - ratsiooni kuivaine kg-s PR 153 g, MP 84 g ja ME 10,50 MJ
 - 112...164 katsepäeva (53 päeva)
 - odrajahu 2,7 kg päevas
 - ratsiooni jõusööda osatähtsus kuivaines ca 35,8%
 - ratsiooni kuivaine kg-s PR 122 g, MP 83 g ja ME 10,38 MJ
- Söömuse arvutamisel peeti silmas, et pullid sõid lisaks antud jõusööda ära, järgi jätsid TRSS-i

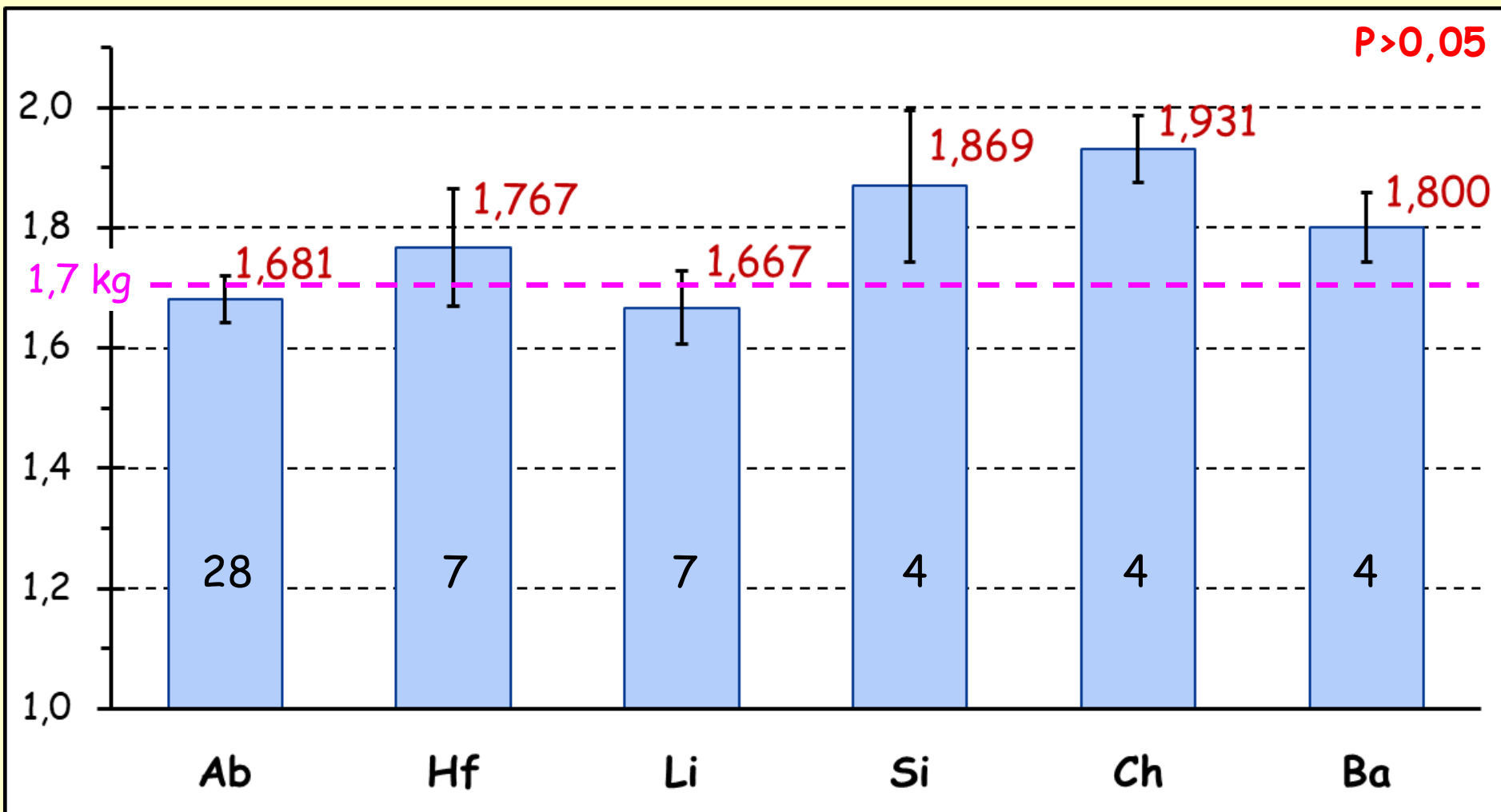
Tulemused

Kehamassi juurdekasvu dünaamika, kg

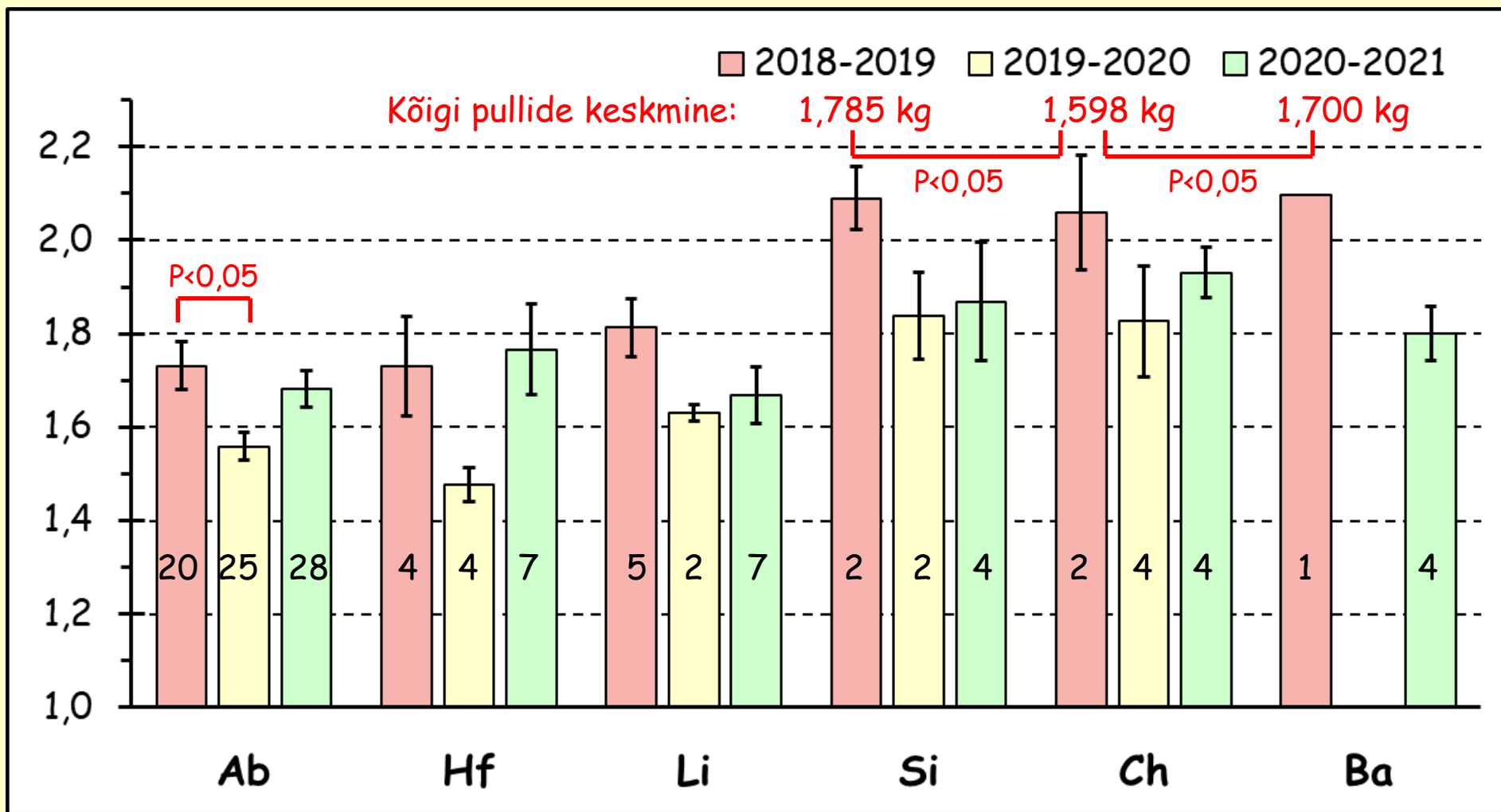

Katsegrupid olid ühtlased, kehamassides ja kasvus usutavaid erinevusi ei olnud, va 01.04.21 Ab-Ch vahel ($P < 0,05$). Sünnimass - Ab 39,8 kg vs. Ba 49,5 kg $P < 0,05$

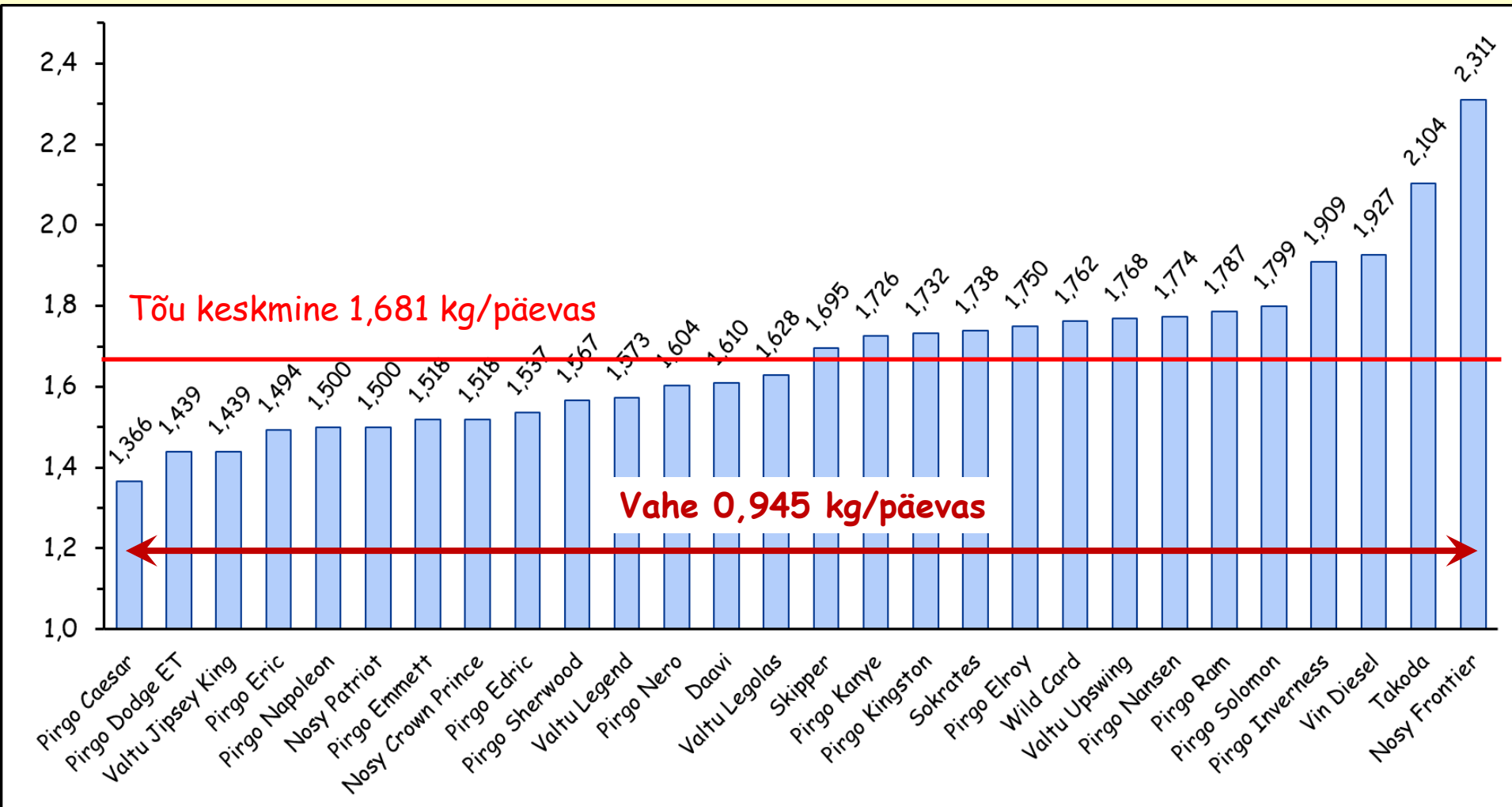
Kehamassi juurdekasv, kg/päevas

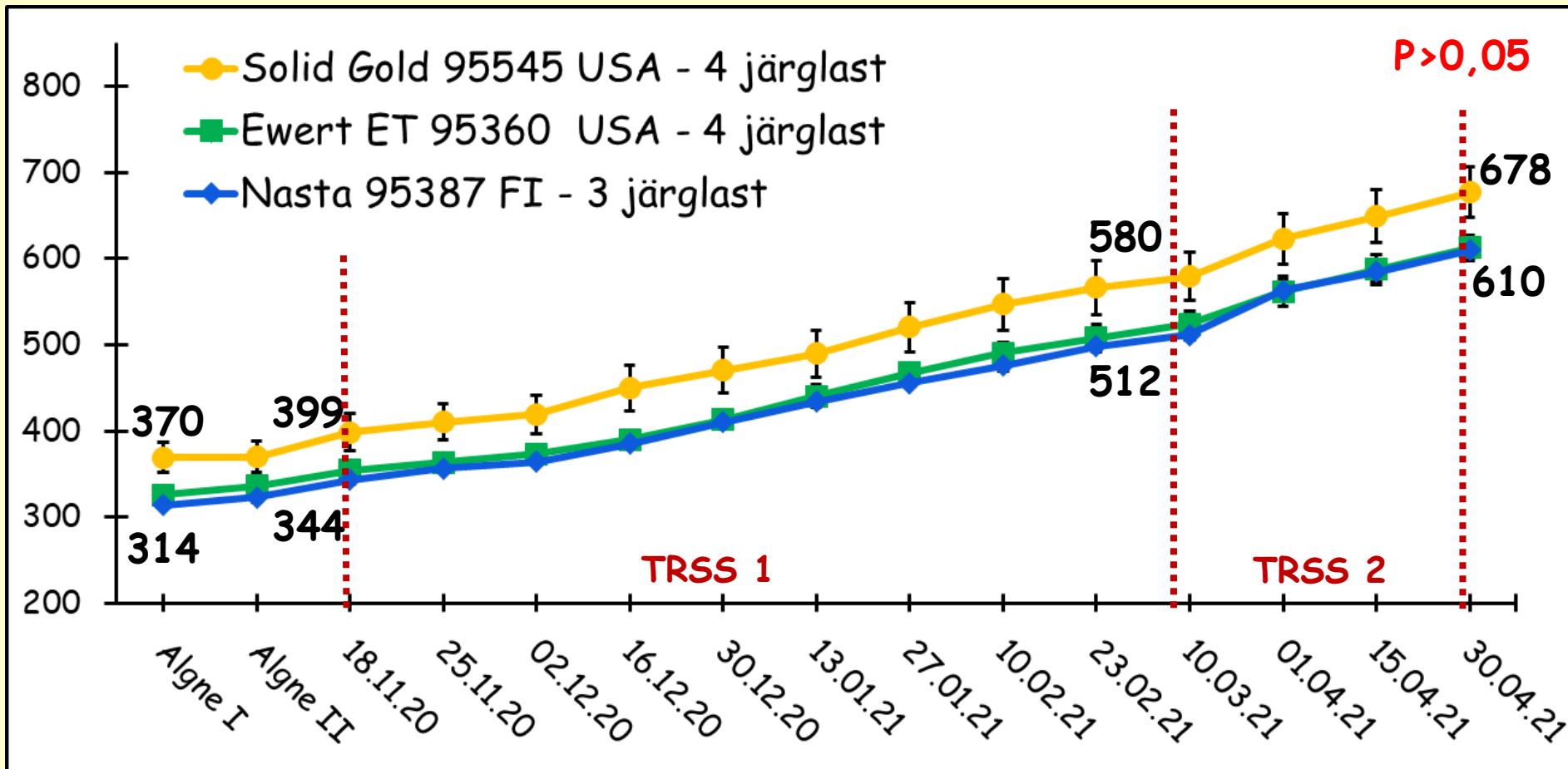
Kehamassi juurdekasv erinevatel katseaastatel, kg/päevas

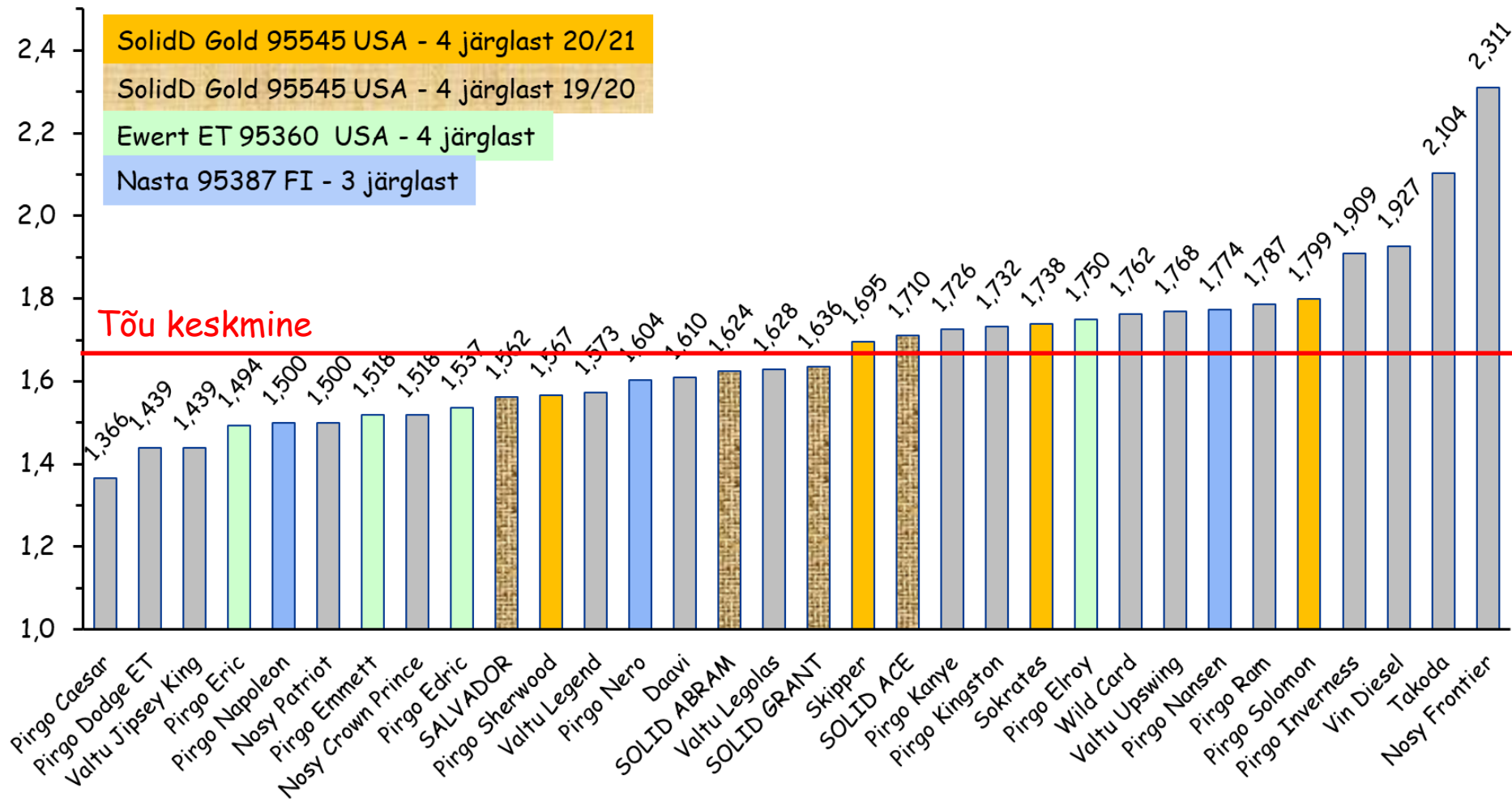
Aberdiin-angus: juurdekasv kg/päevas

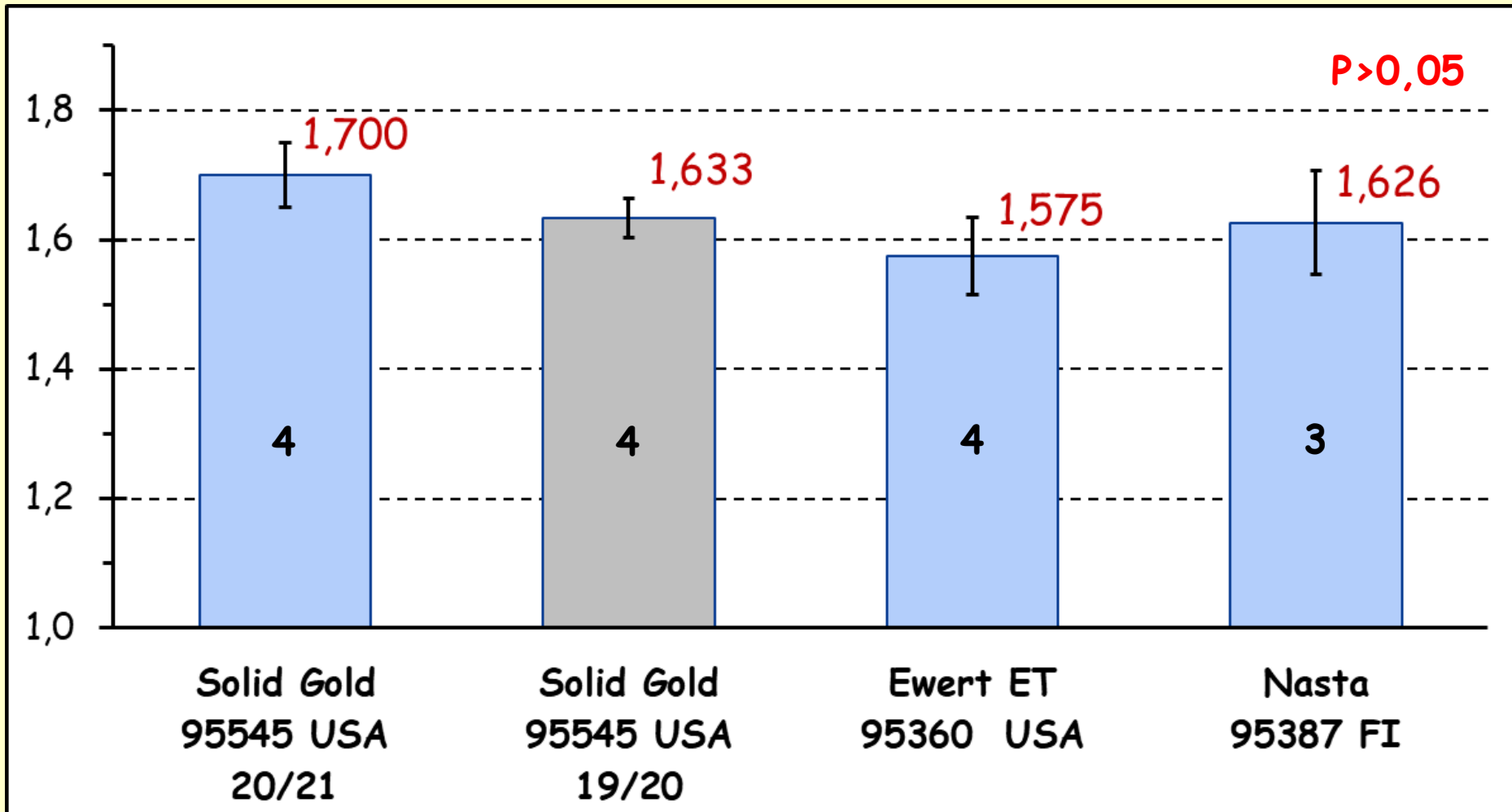
Aberdiin-angus: kehamassi juurdekasvu dünaamika, kg

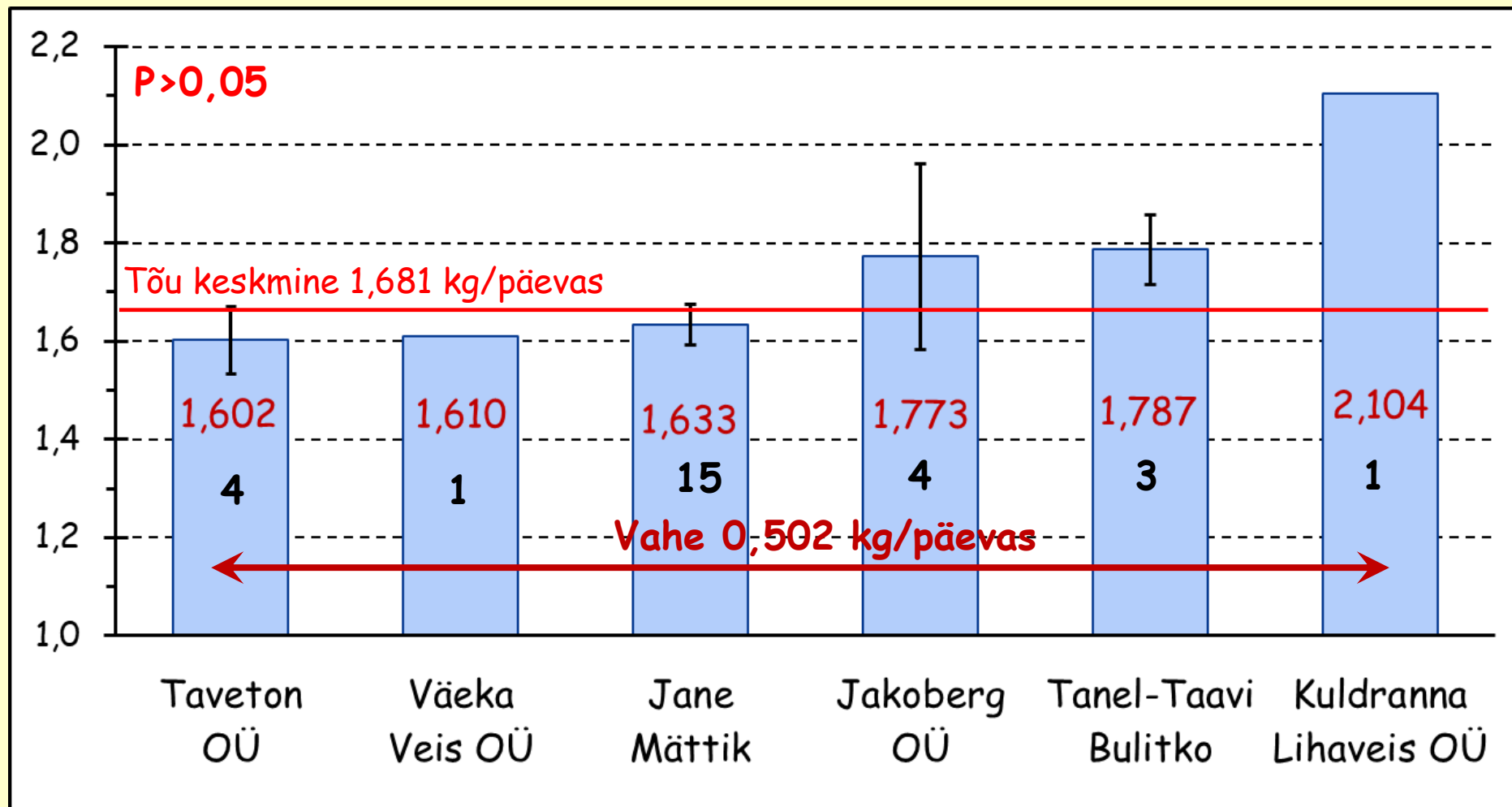
Aberdiin-angus: juurdekasv kg/päevas

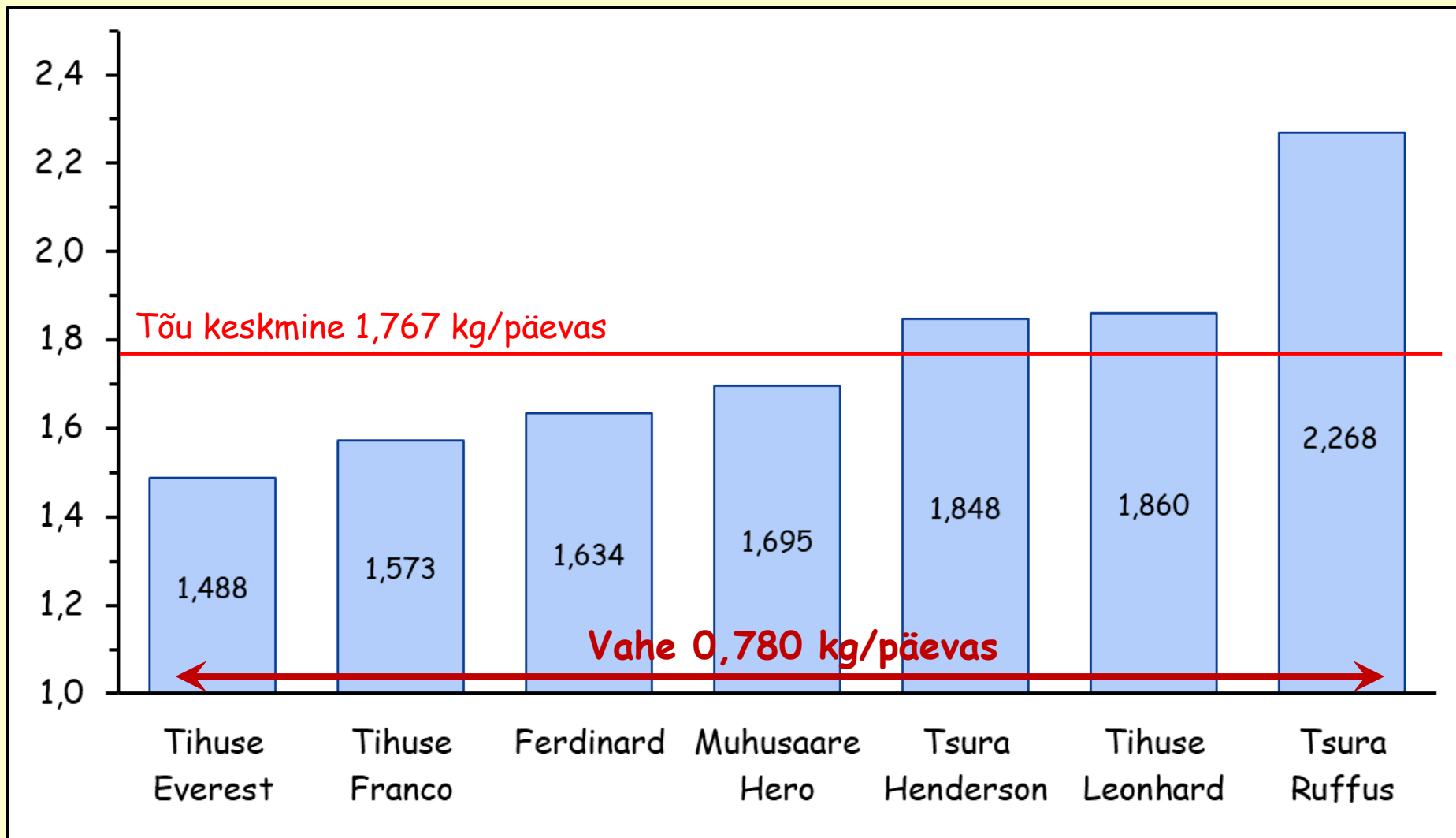
Aberdiin-angus: juurdekasv kg/päevas

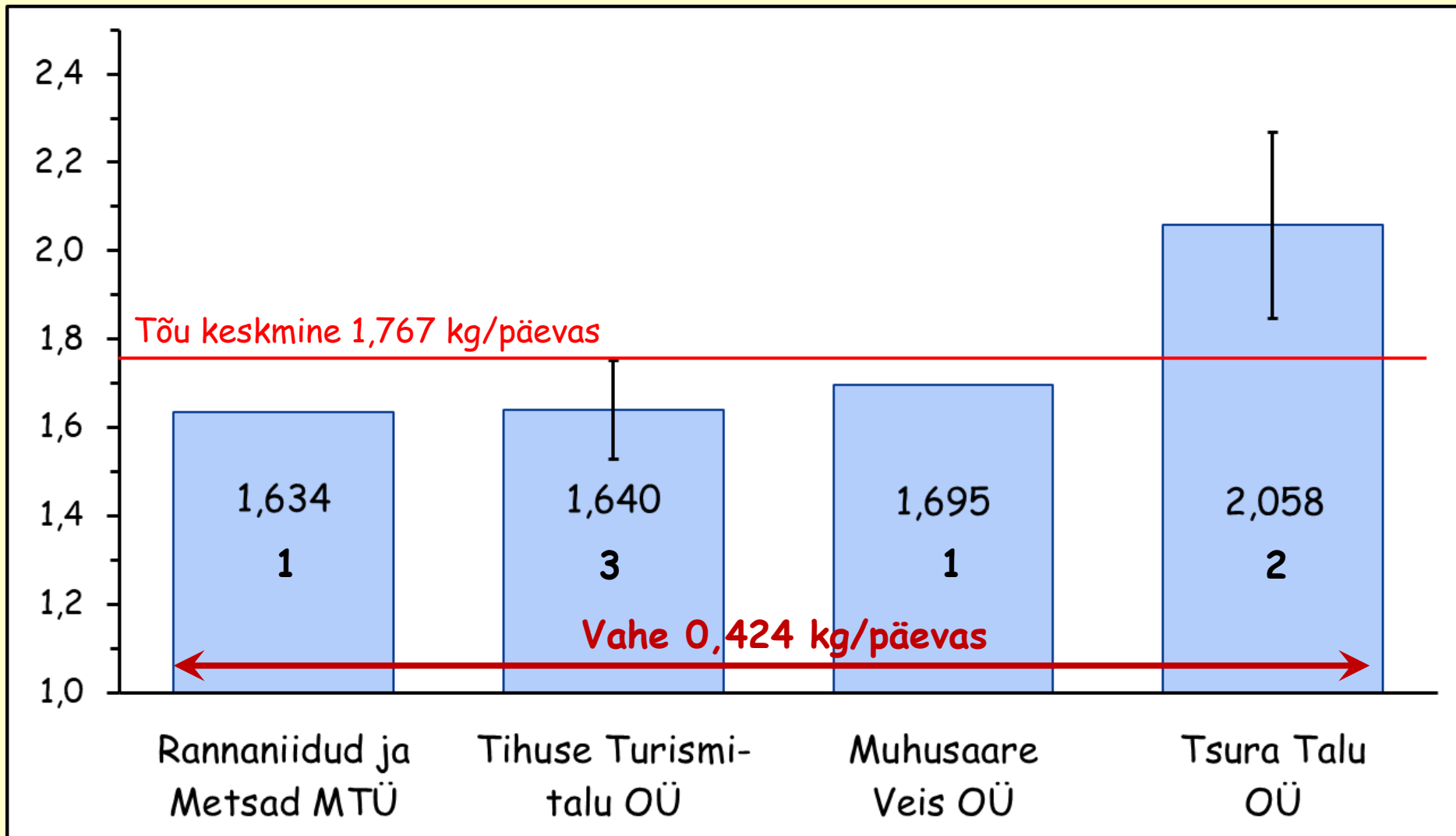
Aberdiin-angus: omanike järgi -> juurdekasv kg/päevas

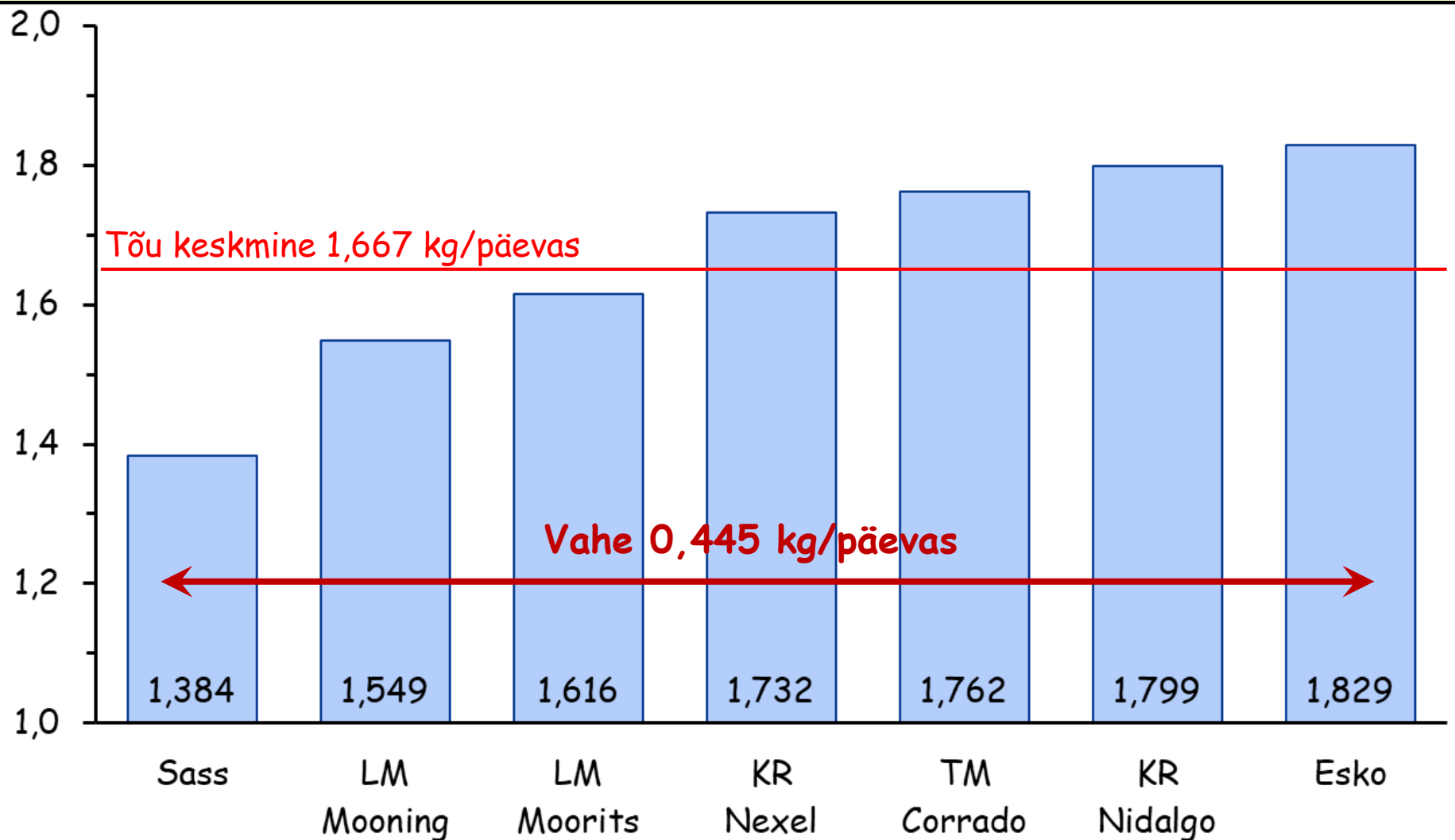
Hereford: juurdekasv, kg/päevas

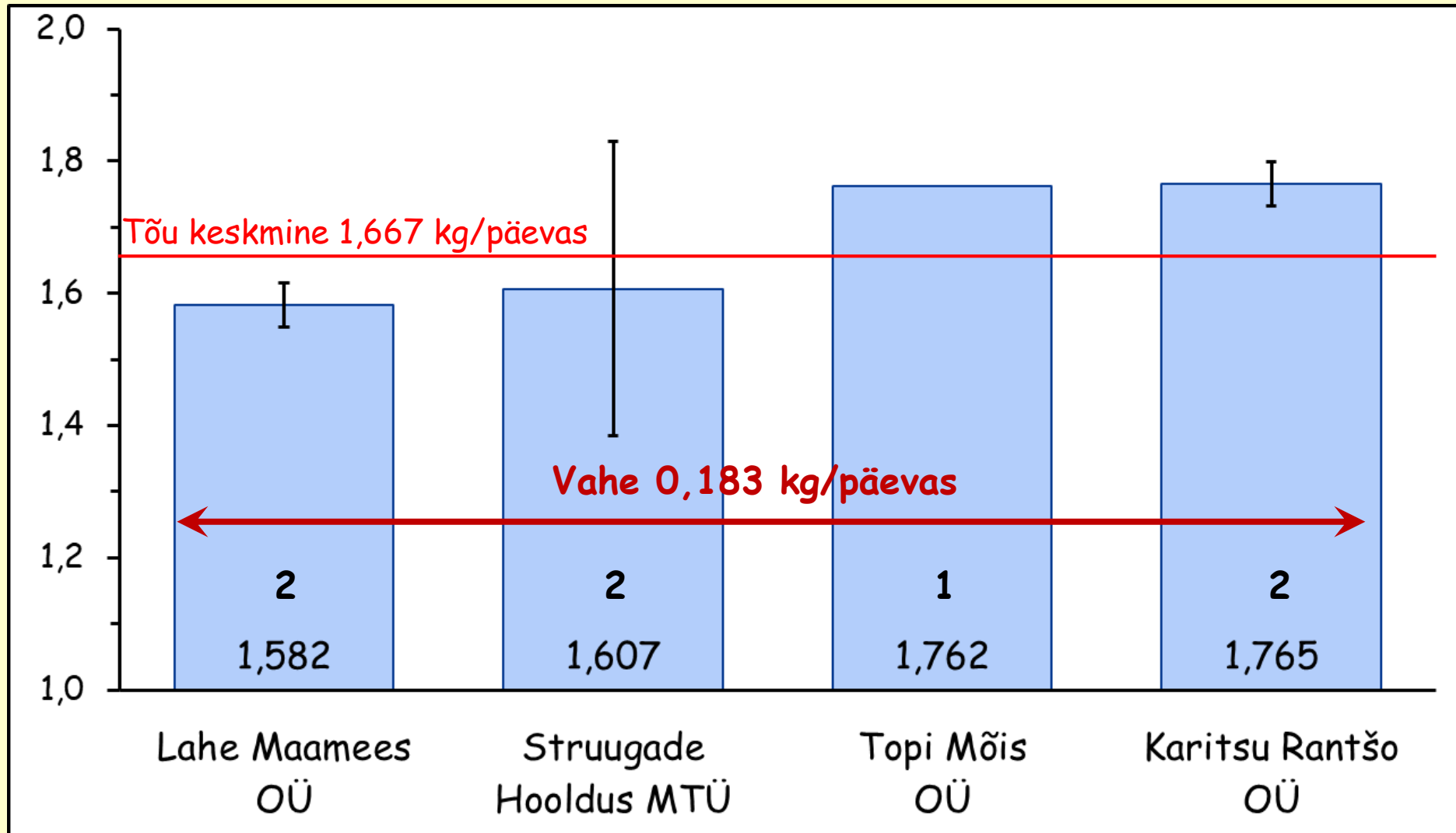
Hereford: omanike järgi -> juurdekasv, kg/päevas

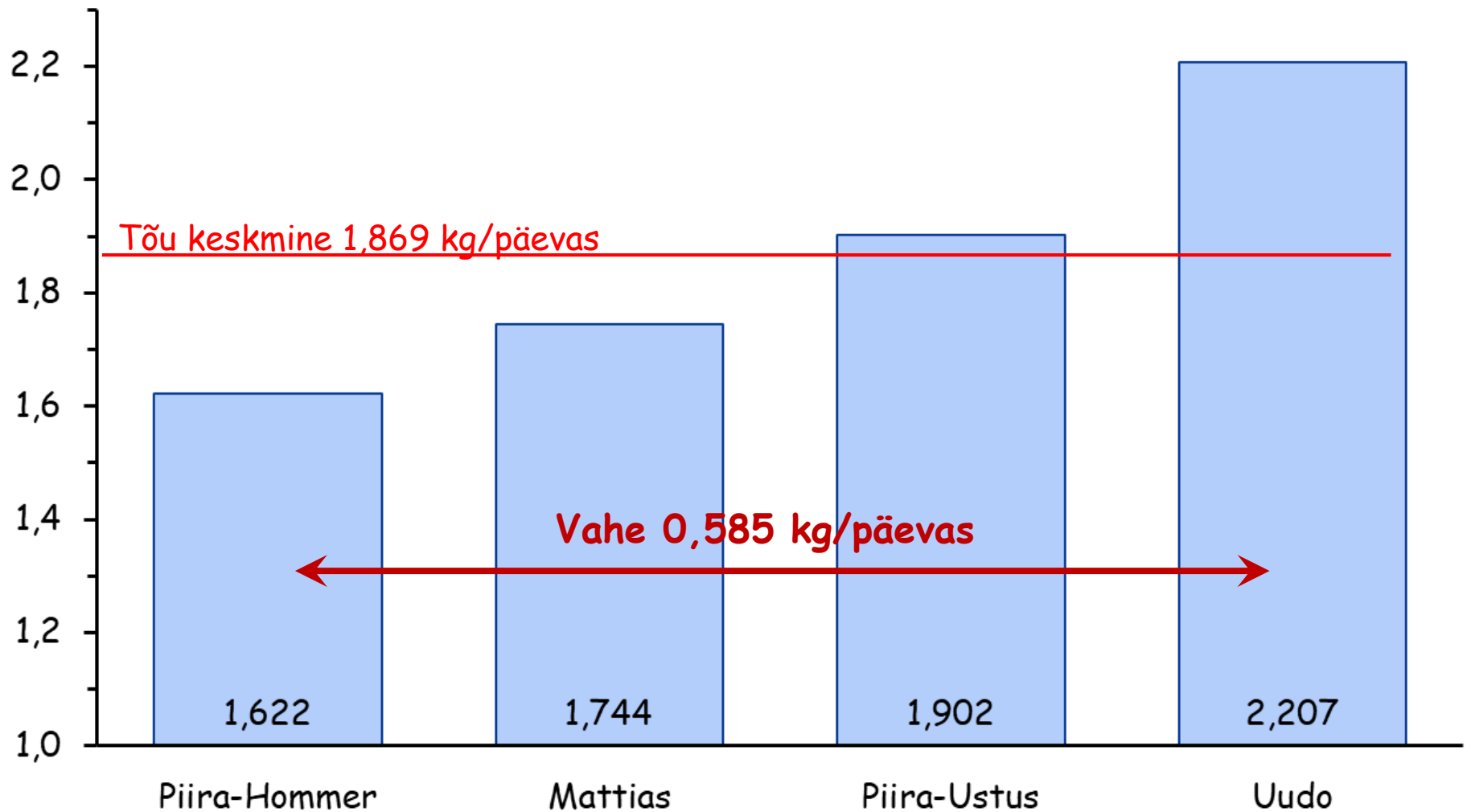
Limusiin: juurdekasv, kg/päevas

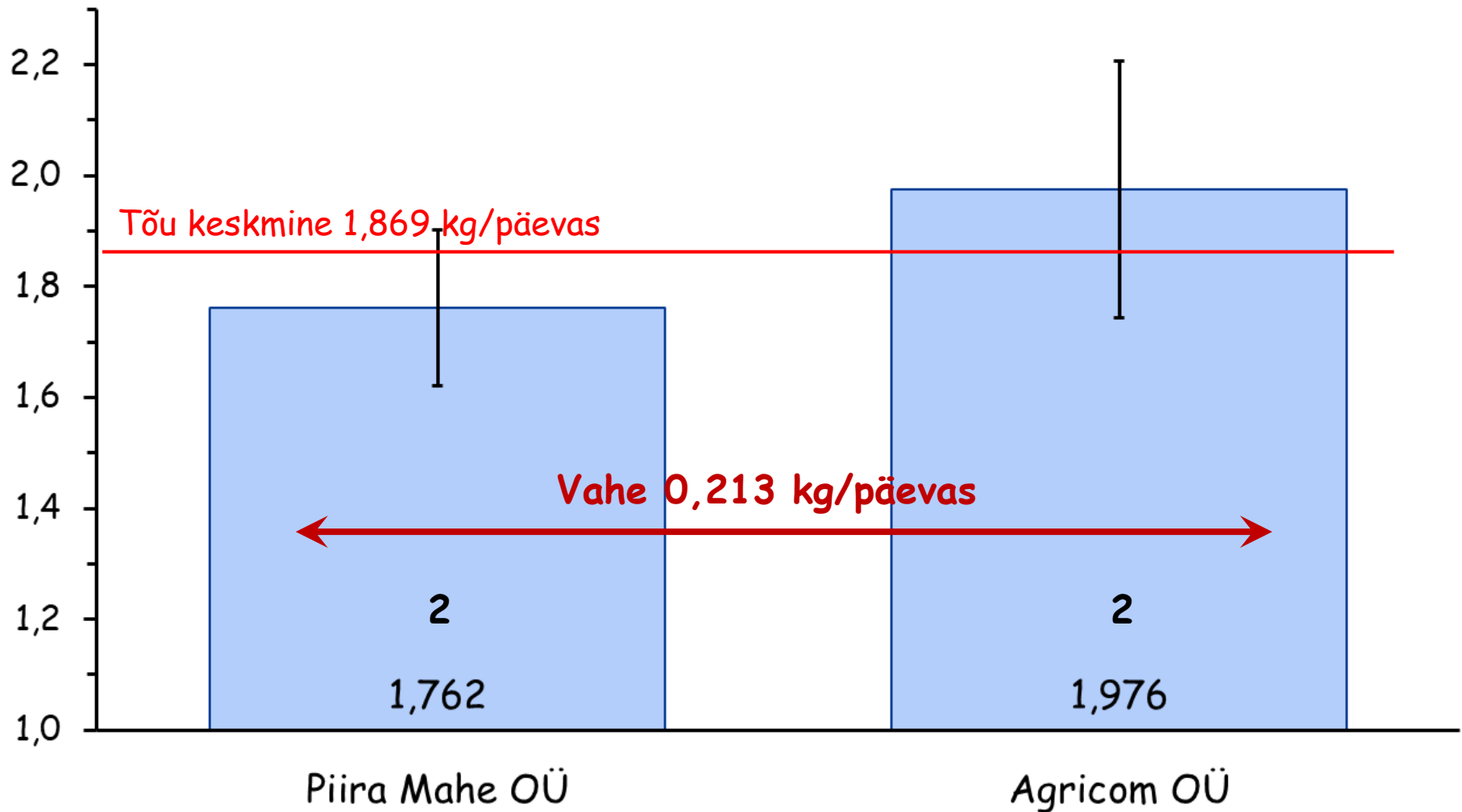
Limusiin: omanike järgi -> juurdekasv, kg/päevas

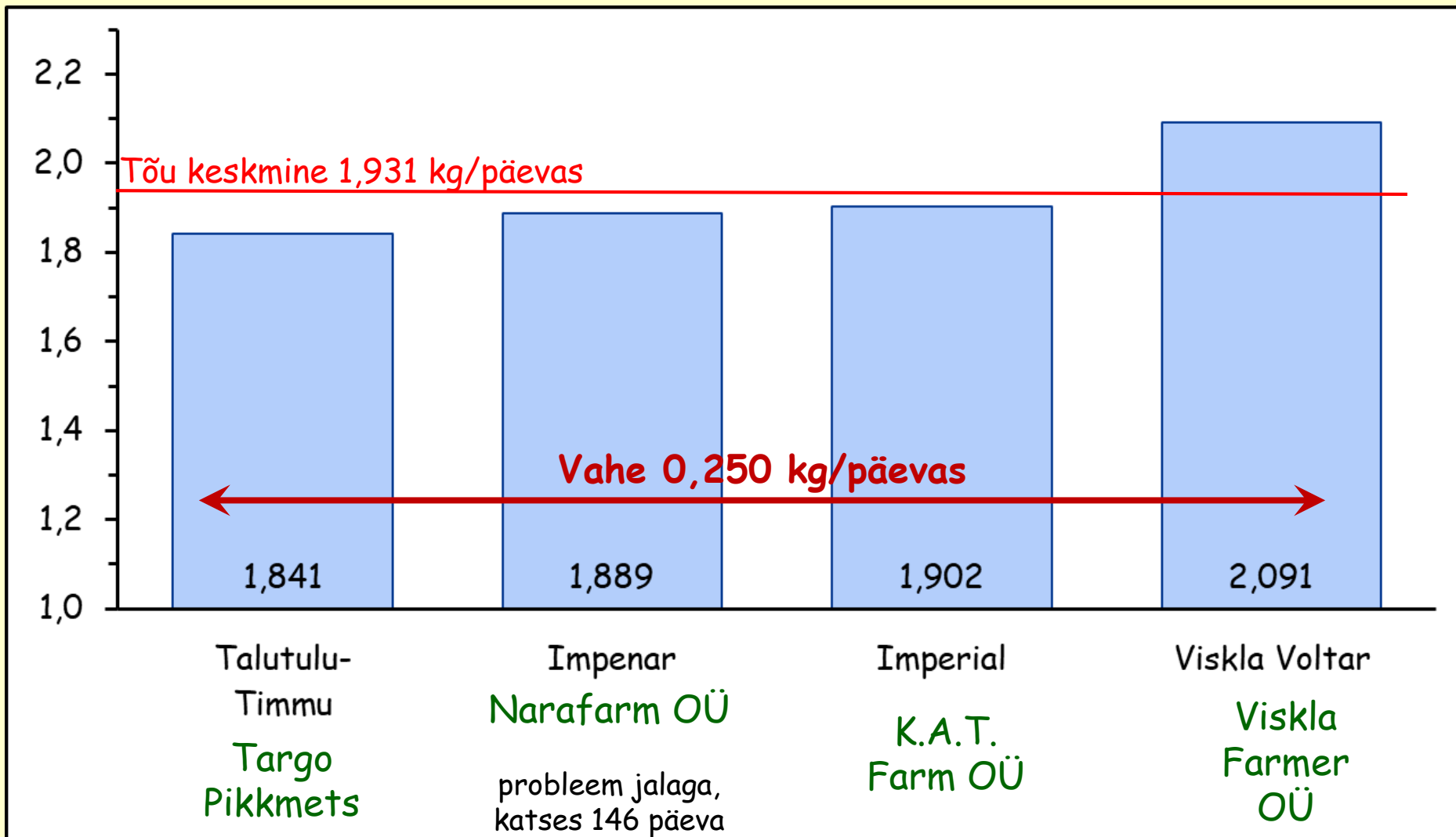
Simmental: juurdekasv, kg/päevas

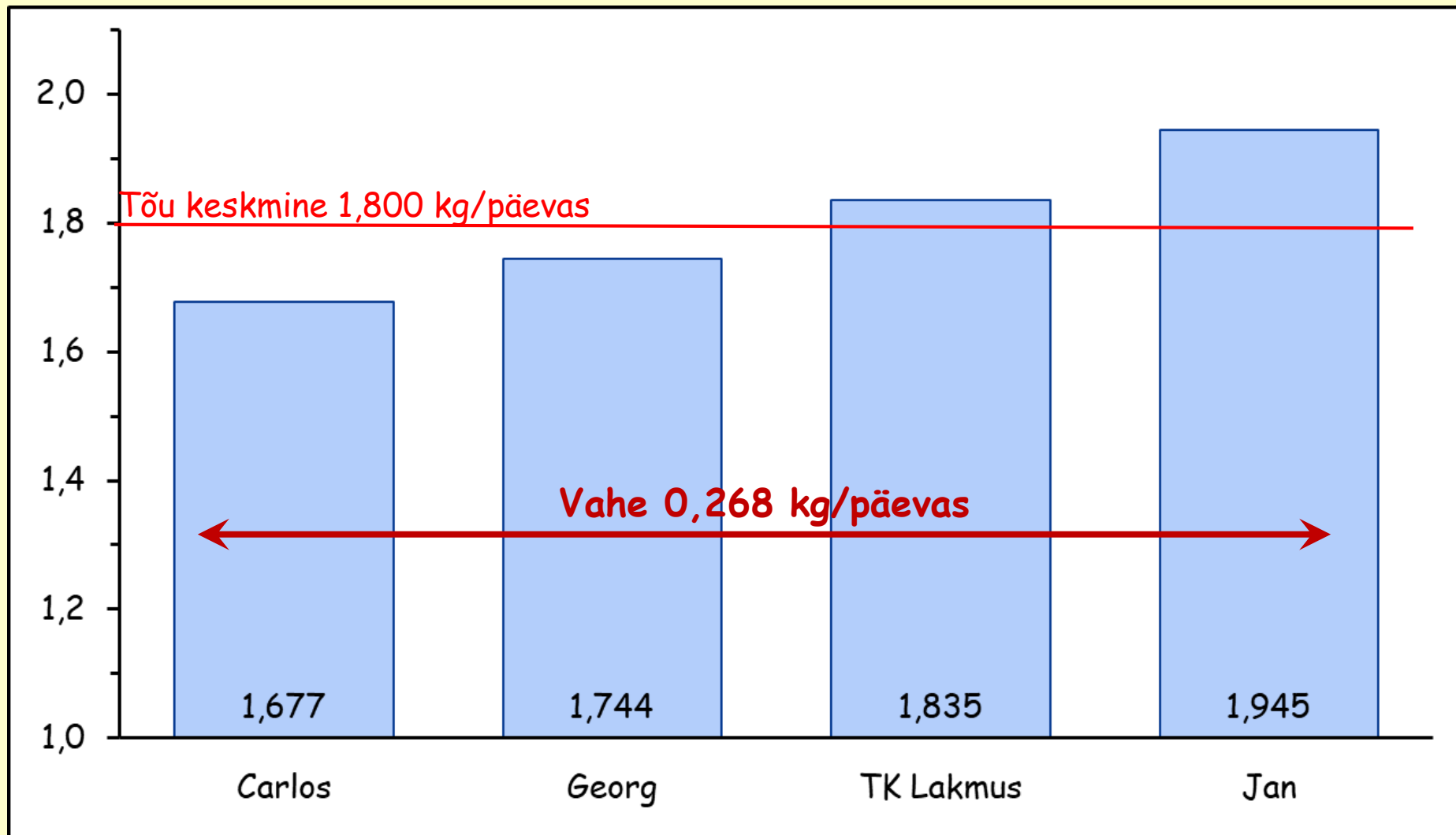
Simmental: omanike järgi -> juurdekasv, kg/päevas

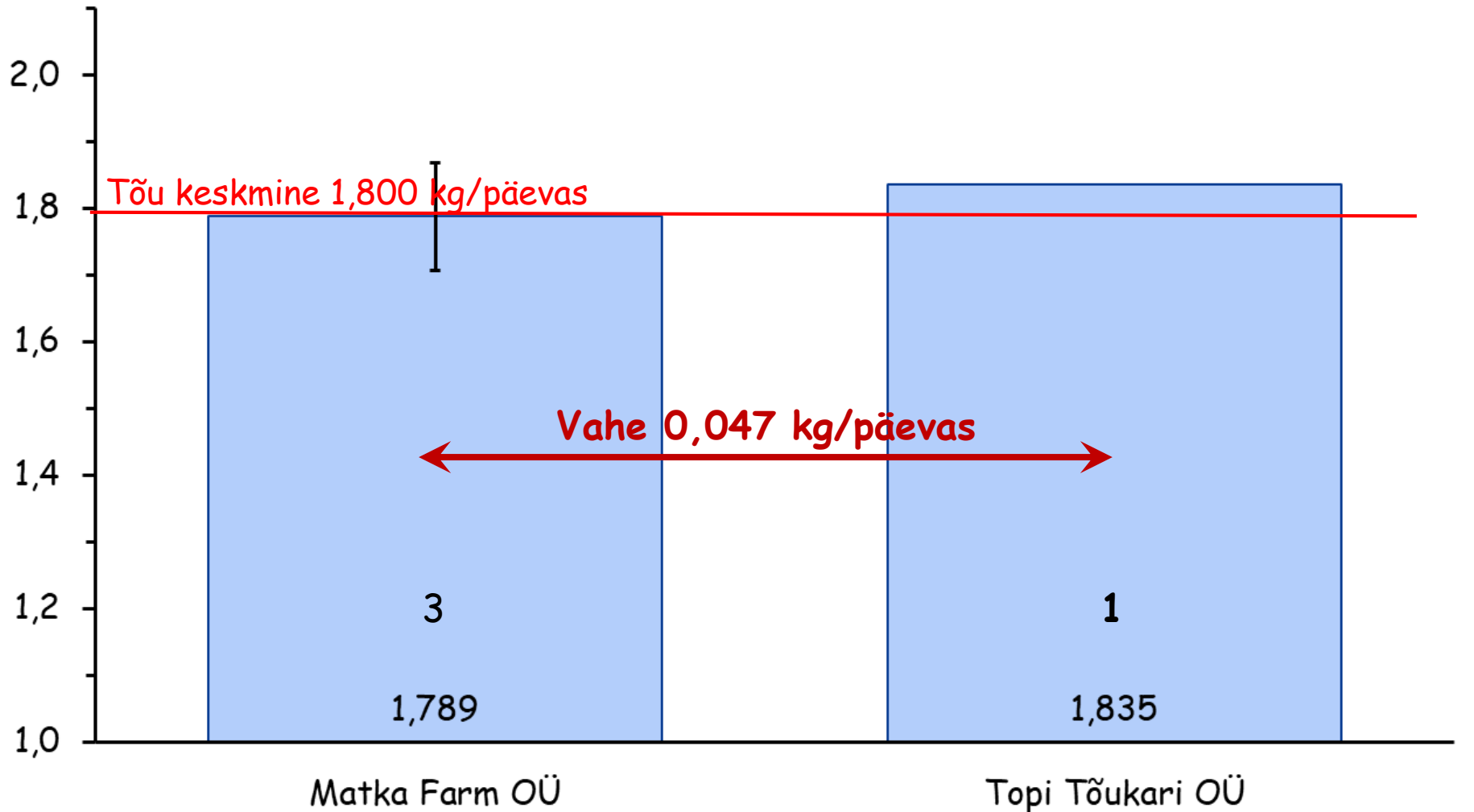
Šarolee: juurdekasv, kg/päevas

Akviteeni hele: juurdekasv, kg/päevas

Akviteeni hele: omanike järgi -> juurdekasv, kg/päevas

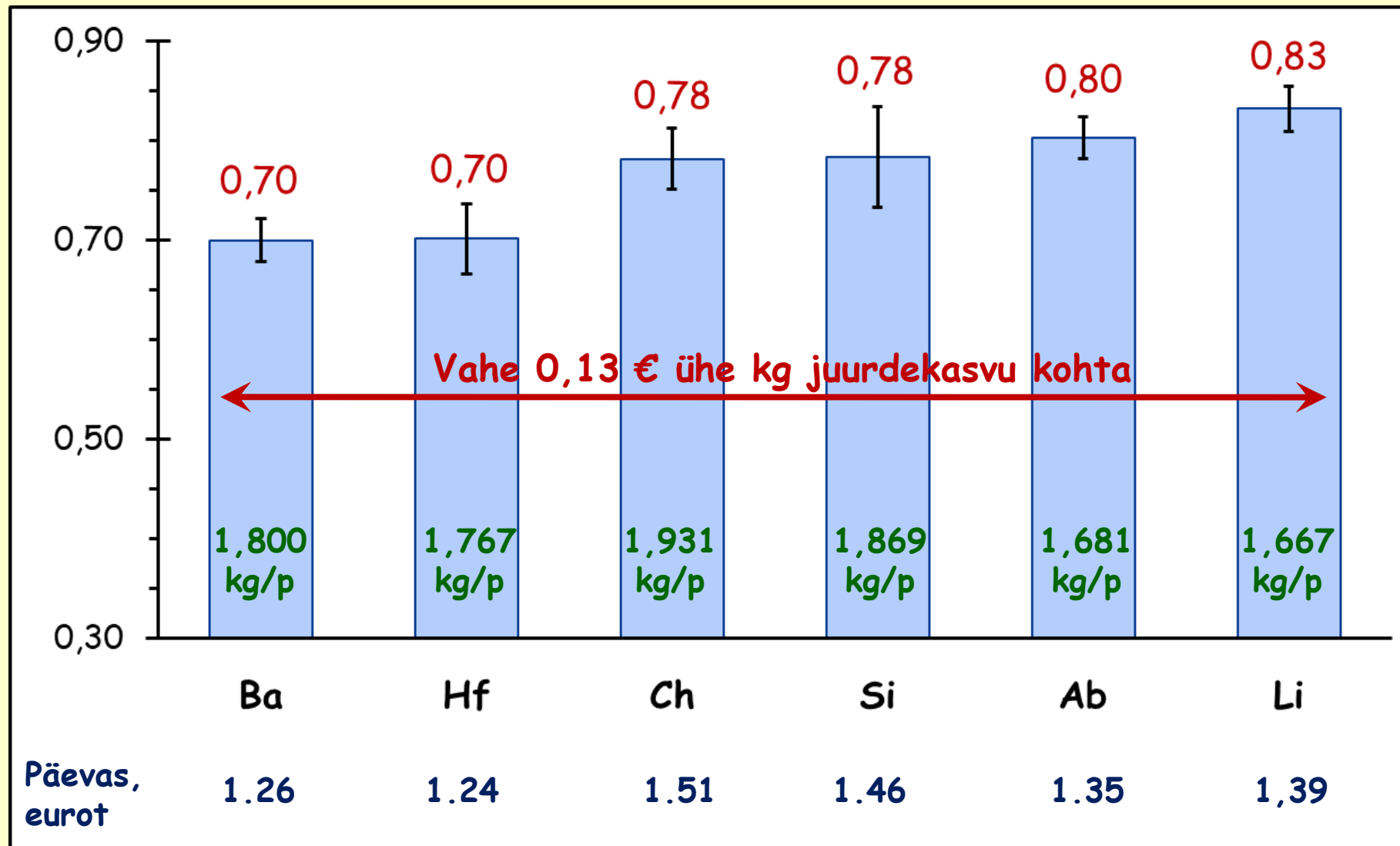
Sööda KA kulu 1 kg juurdekasvu kohta, kg

Sööt	Ab	Hf	Li*	Si	Ch	Ba*
Ratsiooni KA kokku	5,58	4,88	5,37	5,10	4,94	4,48
Silo	3,25	2,84	2,63	2,53	2,40	2,15
Hein	0,73	0,64	0,59	0,57	0,53	0,48
Odrajahu	0,81	0,71	1,25	1,17	1,10	1,09
Rapsikook	0,70	0,61	0,83	0,76	0,84	0,70
Mineraalsööt	0,09	0,08	0,07	0,07	0,07	0,06
Arvutuslik JS osa ratsiooni KA-s, %	27,1	27,2	38,8	37,8	39,4	40,0

—• P<0,05; tõugude siseselt erinevused puudusid (P>0,05)

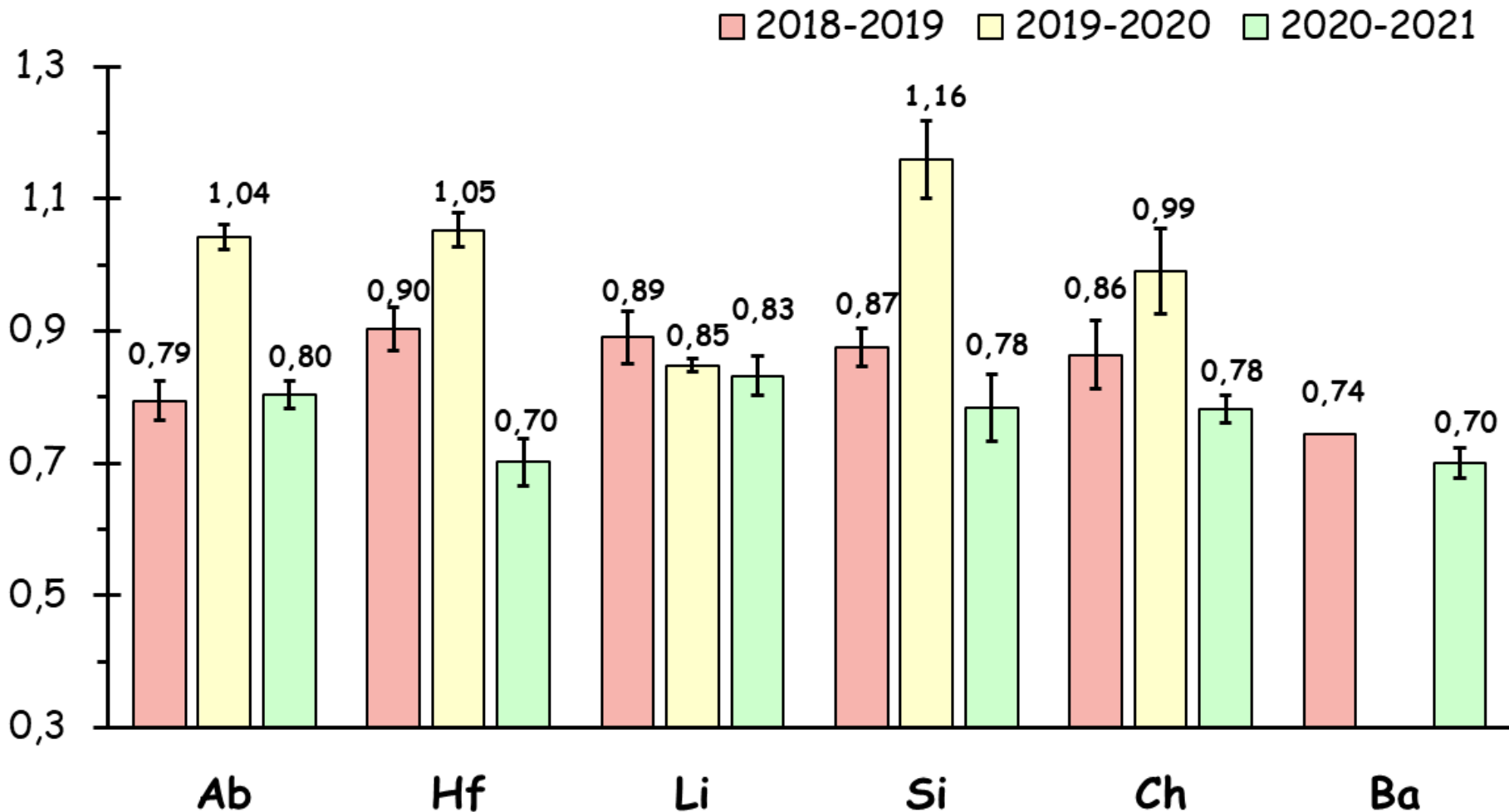
* Li ja Ba KA söömus on teoreetiliselt ca 1,7-2,0 kg väiksem võrreldes teistega

Sööda maksumus 1 kg juurdekasvu kohta, eurot

Tõugude vahel ja tõugude siseselt statistilised erinevused puudusid ($P > 0,05$)

Sööda maksumus 1 kg juurdekasvu kohta, eurot

Kokkuvõtteks

- Adptsiooniperioodi alguses oli kohanemisega raskusi Ab, Hf ja Si pullidel
- Karjades kasutatavate pullide kasvupotentsiaal, söodakasutus ja selle kasutamise efektiivsus on erinev ja varieerub nii tõuti kui ka ühe ettevõtte piires
- Võrreldes eelmise aastaga oli sellel katseaastal põhisöötade kvaliteet mõnevõrra parem -> pullid kasvasid ühtlasemalt, söodakulu oli madalam
- Pullide kontrollitud üleskasvatamine annab hea võimaluse võrdsetes söötmis- ja pidamistingimustes selgitada nende kasvupotentsiaali, söodakasutust ja majanduslikku efektiivsust

Täna tähelepanu eest!